

vexiologie

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU PŘI OKD PRAHA 3
obsahující odborná pojednání a informace o vlajkách

82

Ing. Jiří Tenora, Berlín

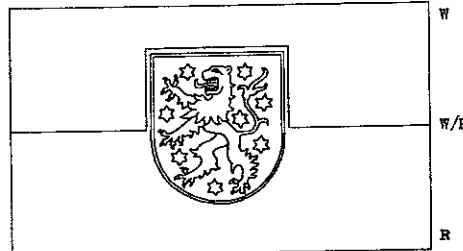
VLAJKY A ZNAKY NOVÝCH ZEMÍ SPOLKOVÉ REPUBLIKY NĚMECKA

O půlnoci z 2. na 3. října 1990 zanikla Německá demokratická republika, těsně před dovršením 41. roku svého bytí. Potvrdilo se, že tato republika mohla existovat pouze jako socialistický stát, nikoliv ale jako samostatný stát s tržním hospodářstvím. Na Náměstí republiky před budovou říšského sněmu v Berlíně byla za zvuků hymny SRN /s textem třetí sloky/ slavnostně vztyčena vlajka sjednoceného Německa obřích rozměrů 6x10 m. Nádherný ohňostroj zakončil nezapomenutelnou podívanou. Na jedné straně náměstí vlaly též služební vlajky všech německých zemí, 11 starých a 5 nových. U tří z nich šlo o provizoria, neboť o jejich definitivní podobě dosud nebylo rozhodnuto. Byly to služební vlajky Meklenburska /obr. 1/ a Durynska /obr. 2/, které platily do r. 1952, a pro Sachsen-Anhaltsko vlajka se svislými pruhy, černým a žlutým, se znakem z let 1948-1952 uprostřed /obr. 3/. Braniborsko se vrátilo k červenobílé vlajce s historickým znakem /obr. 4/ a Sasko k bílozelené rovněž se starobylym znakem /obr. 5/. Celý Berlín byl zastoupen dospědáním západoberlínskou vlajkou. /1/

Zákon o znovuvytvoření zemí /2/ byl schválen ještě v dožívající NDR koncem července 1990. Přípravné výbory se zabývaly otázkami spojenými s rušením krajů a vytvářením zemí, řešily

Obr. 1

Obr. 2

N

Y

Obr.3

V/N,Y

Obr.4

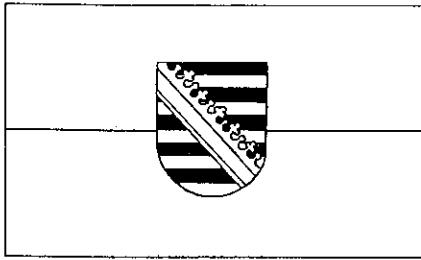
R

R,Y/W

W

W

V/N,Y

Obr.5

V

např. otázky hlavního města /v Sasku-Anhaltsku muselo Halle předat žezlo Magdeburku, v jiných zemích vznikly třenice, kandidáti se však neprosadili, např. Rostock proti Schwerinu nebo Výmar proti Erfurtu/, ale i závažnější problémy, např. nebylo-li by účelné zredukovat počet zemí, v podstatě na úkor Saska-Anhaltska, nebo spojit všechny části, jež kdysi patřily Prusku, do jedné spolkové země. Činnost zemí se však mohla rozjet až po zemských volbách /14.10.1990/, po ustanovení sněmů a vytvoření vlád /koncem října 1990/.

Z praktických důvodů nemohly být obnoveny hraniče z r. 1952, protože tehdy vzniklé okresy /Kreise/ a kraje /Bezirk/ úmyslně nerespektovaly dosavadní zemské hranice. Některé okresy se proto musely rozhodnout v den zemských voleb i pro příslušnost k jedné zemi. Mapa /obr. 6/ ukazuje dnešní stav a rozdíly proti r. 1952 /3/. Další korektury hranic nejsou vyloučené, neměly by ale být podstatné.

Schválení zemských symbolů bylo ve většině nových sněmů jedním z prvních počinů, jak dokládají čísla příslušných zákonů /4/.

BERLÍN. Obě části se pustily do procesu srůstání hned po všeobecných volbách z 18.3.1990. Jak senát /na Západě/, tak i magistrát /na Východě/ byly tehdy v rukách sociálních demokratů, což spolupráci značně usnadňovalo. Častá byla společná zasedání. Otázce symbolů nebyla věnována žádná pozornost, platnost západoberlínských vlajek a znaku byla prostě rozšířena na celé město.

BRANIBORSKO, hl. město Postupim. Znak zavedený v r. 1945 vzbuzoval mnoho námitek. Proto se zemský sněm rozhodl vrátit se k původnímu provinčnímu znaku, s vynecháním monarchických atributů: žezla a meče v pařátech orlice, kurfiřtského klobouku, srdečního štítku /modrý štit se zlatým žezlem/ na znamení

říšské hodnosti braniborského kur-fířta - císařova arcikomořího.

Podle § 2 zákona /5/ "Zemský znak ukazuje na stříbrném /bílém/ štítě červenou vpravo hledící orlici se zlatým perizoniem a zlatou zbrojí." /Obr. 7/.

Ačkoliv vlajka z r. 1945 byla zdařilým pokusem oprostit se od stereotypního vzoru o dvou pruzích, nota bene v kombinaci často se vykypující červené a bílé, neměla šanci se v nových podmínkách prosadit. Podle § 1 téhož zákona jsou zemskými barvami červená a bílá, podle § 3 sestává zemská vlajka z červeného pruhu nad bílým, se zemským znakem uprostřed. Poměr stran je 3:5. V německé praxi se barvami rozumí vlajka pro obyvatelstvo. /Obr. 4/.

MEKLENBURSKO-PŘEDNÍ POMORÁNSKO, hl. město Schwerin. Název země z r. 1945 byl začátkem r. 1947 zkrácen na Meklenburško. V zemských symbolech oné doby nebyl na Přední Pomořansko vůbec vzat zřetel. V nově vzniklé zemi, kde obyvatelstvo mohlo už do všeho mluvit, vznikl semovolně nápor na zvýraznění pomořanských symbolů. Historicky byly Pomořany pruskou provincií a nikdy nepatřily k Meklenburšku. Návrhy připojit v r. 1990 Přední Pomořansko k Braniborskmu, jiné bývalé pruské provincii, byly historicky silně motivovány, neprosadily se však. Prvním důkazem toho, že Přední Pomořansko bude symbolicky zrovno-právně, bylo možno spatřit při ustavující sítě zasedacího sálu byla ozdobena vlajkami Meklenburška /B-Y-R/, Německa /N-R-Y/ a Předního Pomořanska /B-W/.

Zákon o výsostných symbolech /6/ se v § 1 pokusil sloučit meklenburské a pomořanské barvy, totiž modrou, žlutou a červenou s modrou a bílou. Do jaké míry se záměr podařil, musí posoudit čtenář sám:

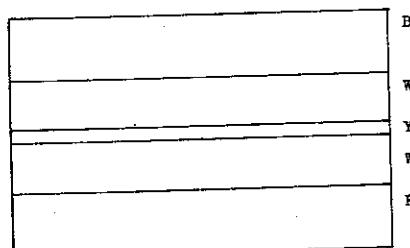
"1/ Barvami Meklenburška-Předního Pomořanska jsou ultra-marinová - bílá - žlutá - bílá

Obr. 6 Změny zemských hranic:
 — nové země SRN, stav 1990
 - - - země NDR do r. 1952
 ○ zemské hl.město 1990
 □ zemské hl.m. do r. 1952

Obr. 7

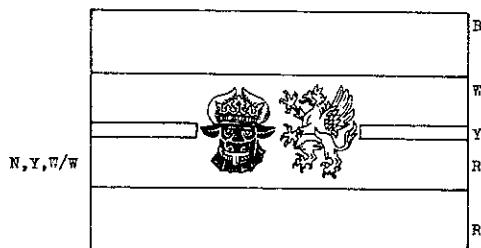
Obr. 8

- rumělková. Vlajka je podélně pruhovaná. Pro jednotlivosti ztvárnění je směrodatný vzor 1.

/2/ Služební vlajka ukazuje v obou bílých polích vedle sebe znak Meklenburska a pro Přední Pomořansko znak Pomořanska bez štítu. Na tomto místě je žlutý pruh přerušen. Pro jednotlosti ztvárnění je směrodatný vzor 2.

/3/ Zemské části Meklenbursko a Přední Pomořansko mohou na- víc používat i tradičních barev a vlajek.

/4/ Zemský sněm vyvěšuje při oficiálních příležitostech zemskou vlajku, jakož i vlajky obou zemských částí." /Obr.8-9/

Obr.9

Zákon neudává šířku pruhů, doufejme, že to bude časem předmětem prováděcího nařízení. Měřením vzoru vznikne přibližně poměr 11:13: :4:13:11, ten se však nemusí přesně shodovat s úmyslem zákonodárce. Meklenbursko symbolizuje černá býčí hlava hledící zpříma. Kresba je bílá, koruna žlutá, rohy bílé s černou kresbou, jazyk

a horní pysk červený. Přední Pomořansko je zastoupeno červeným gryfem /nohem/ se zlatou zbrojí. Pro relativní různost měřitek nepůsobí bohužel oba znaky vedle sebe příliš vyváženým dojmem.

Ačkoliv je zákon výslovně označen jako "zákon o výsost- ných symbolech země", žádný jeho paragraf není věnován zem- skému znaku. Podle různých náznaků je jím vlastně střední část vlajky vystřížená do tvaru půlkulatého štítu /obr. 10/. Použí- vá se však také polcený znak, vpravo ve zlatém poli černá býčí hlava, vlevo ve stříbrném poli červený grif /obr. 11/. Prota- žení obou figur nepůsobí příliš esteticky. W. Bruck mi poslal znak dělený pošíkem /obr. 12/. Nesouměrnost znaků Meklenbur-

Obr.10

Obr.11

Obr.12

ska a Pomořanska je skutečným heraldickým oříškem a to je zřejmě důvod, proč se zemský sněm až dosud nemohl usnést na přijatelném definitivním zemském symbolu.

SASKO-ANHALTSKO, hl. město Magdeburg. Podobně jako v Meklenbursku-Předním Pomořanskem i zde se menší část země cítila

symbolicky ukřivděna. Sasko bylo pruskou provincií, Anhaltsko věvodstvím složeným ze dvou od sebe oddělených území. V roce 1945 začaly Sasko i Anhaltsko pracovat jako dvě spolkové země, během roku byly administrativním způsobem sloučeny.

Sasko-Anhaltsko vykazuje snad největší změny ve svých symbolech. Znak z r. 1945 byl vlastně heraldickým omylem, který nebyl nikdy napraven. Tradiční znaky pruské provincie Sasko a království Saska byly téměř identické až na jednu maličkost, o které vlastně věděli pouze zasvěcenci. Královský znak byl devětkrát dělen černozlatě, zatímco provinční znak byl dělen devětkrát zlatočerně. Oba znaky nesly pro Sasko typickou figuru: kosmo položený zelený routový věnec. Po válce byl však znak Sasko-Anhaltska stanoven jako devětkrát černozlatě dělený /doslova neheraldicky: "štít, na kterém je pět černých a čtyři žluté pruhů!", na dobových kresbách bylo však vidět pruhů deset/. Tato chyba se pak udržela, s nucenou přestávkou let 1952 -1989, až do přijetí nového znaku. Zákon /7/ jej popisuje takto:

"§ 1 Země Sasko-Anhaltsko má znak na půlkulatém štítě. Štit je dělený. Vrchní část je devětkrát zlatočerně dělená, v horní levé třetině, ve výši prvních pěti pruhů je stříbrná čtvrt s černou doprava hledící orlicí se zlatou zbrojí. Dolní část ukazuje na stříbrném poli černého medvěda kráčejícího po červené zdi s cimbuřím." /Obr. 13/.

Text neuvádí, že brána je otevřená a že medvěd kráčí doprava. Znak zdůrazňuje černou orlicí, že Sasko bylo pruskou provincií. Anhaltsko je zastoupeno černým medvědem bernburské linie askánského rodu. V pozdějším znaku věvodství byl medvěd přitomen dokonce ve dvou polích. Spolková země Anhaltsko si v r. 1924 zvolila tento znak /8/:

"Na stříbrném poli kráčí zprava doleva /viděno pozorovatelem/ černý medvěd na červené zdi o čtyřech cimbuřích, s otevřenou bránou a černými spárami."

Vlajka, do r. 1952 černožlutá, byla přizpůsobena nyní už správně vytvořenému saskému znaku:

"§ 3 Zemskými barvami jsou žlutá a černá.

§ 4 /1/ Zemská vlajka je vodorovně dělena žlutě a černě.

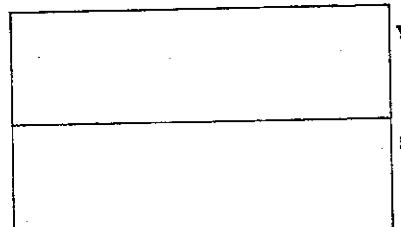
/2/ Zemská vlajka může být vztýčována též ve formě praporu nebo plamene.

/3/ Předpisy o tvaru služební zemské vlajky budou vydány ministerstvem vnitra země Sasko-Anhaltsko. Služební zemská vlajka se musí skládat ze zemských barev a zemského znaku." /Obr. 14/.

Z bývalé anhaltské vlajky /R-V-W/ nebyla převzata žádná

Obr. 13

Obr. 14

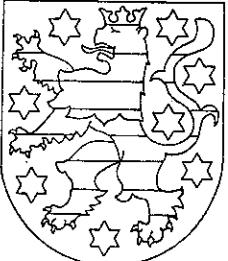
barva. Asi je Anhalt zastoupen ve vlajce černým medvědím kožichem. Další podrobnosti, hlavně poměry stran, text neuvádí. Zákon vstoupil v platnost dnem vyhlášení, tj. 31. ledna 1991. Diskuse o zemských symbolech musela být velice živá. E. Günther napočítal 14 projektů znaku a 9 návrhů vlajky./9/

SASKO, hl. město Drážďany. Používaná vlajka je tradiční bílozelená, používaný znak je starodávný devětkrát černozlatě dělený štít s kosmým zeleným routovým věncem. /Obr. 5/. Symboly nedoznaly žádných změn a ukázaly se tak nejstabilnější. Asi proto se zemský sněm zabývá otázkou symbolů pouze okrajově. Mají být definovány v ústavě, která se připravuje.

DURYNSKO, hl. město Erfurt. Zemskému sněmu byly předloženy dvě varianty znaku: starší z let 1945-1952 a nový s bohatou minulostí sahající až do 13. století. Poslanci se rozhodli pro historický znak. Zákon /10/ jej blaszonuje takto:

"§1 /1/ Znak země Durynska tvoří osmikrát červenostříbrně pruhovaný lev ve skoku se zlatou korunou a zlatou zbrojí na modrému štítě, obklopený osmi stříbrnými hvězdami. Originál kresby znaku je uložen v Durynském státním archivu." /Obr. 15/

Zákon neudává, že hvězdy jsou šesticípé. Asi se to v Durynsku pokládá za samozřejmé. Durynský znak se nápadně podobá hesenskému /11/. Podobnost není náhodná. Až do r. 1247 bylo Hesensko pouze západní částí zemského hrabství /Landgrafschaft/ Durynska a po oddělení si podrželo durynský znak, červenostříbrně děleného lva na modrému poli. Pest्रý lev /der bunte Löwe/, jak je také nazýván německými heraldiky, vznikl spojením znaků po svatbě Ludvíka IV. /1217-1227/ s Eliškou Uherskou /1207-1231/, totiž stříbrného lva na modrému štítě s bíločerveně několikrát děleným štítem /"starouherským"/. Během dalších staletí vzniklo v areálu Durynska několik územních jednotek,

Obr. 15

které ale všechny měly ve svých znacích o mnicha polích i pestrého lva. Když byla 1. května 1920 vytvořena ze sedmi vévodství a knížectví jedna spolková země, žádný z dosavadních znaků se nezdál způsobilý symbolizovat celek. Proto se tehdejší zemský sněm rozhodl 7. dubna 1921 vytvořit zcela nový znak, sedm šesticípých hvězd na červeném štítě /2+3+2/. Ačkoliv hvězdy neměly nic společného s hexagramem, nacistům se zřejmě nelíbily, a tak byl 15. 8. 1933 zaveden znak s pestřím levem držícím v pravé pracce zlatý hákový kříž. Po válce byl tento znak ovšem neúnosný. Za základ nového byl vzat znak z r. 1921 a rozšířen o lva a osmou hvězdu. Tinktura lva tehdy nebyla v zákoně výslovně uvedena, což vedlo k četným nedorozuměním a nejasnostem. Na mnohých kresbách byl lev stříbrný /bílý/ /např. ještě v návrhu zákona z 5.12.1990!/, na jiných zlatý /žlutý/ /např. podle O. Neubeckera /12/ nebo G. Matterna /13/. Ve prospech zlatého lva mluví mnoho znaků durynských měst, které jsou vždy zlaté, ať už mají svůj původ ve znaku Schwarzburgu nebo fojtů z Weidu či z Plavna /Adorf, Altenberg, Altenburg, Auerbach, Gera, Saalburg, Tanna.../.

Ve středověku se na dělení a na pořadí tinktur nedával

příliš důraz, v 19. století se ustáli v Hesensku dělení stříbrnočervené, v durynských vévodstvích a knížectvích červnostříbrné. Dnešní podoba obou znaků toto dělení respektuje. Hesenský lev je v současnosti devětkrát dělen, durynský sedmkrát.

Vlajka nebyla změněna, sestává ze dvou pruhů, bílého a červeného. Podle prováděcího nařízení /14/ k zákonu je poměr šířky vlajkového listu k délce 1:2.

Normotvorný proces nelze ještě pokládat v připojených zemích SRN za ukončený. Některé zákony postrádají přesnost v detailech, takže lze očekávat lavinu prováděcích a doplňujících nařízení a opatření. To se týká jak poměru stran vlajek a předepsaných rozměrů, tak geometrie služebních vlajek pro pozemní objekty a pro pravidla, hodnotných vlajek pro automobily, pravidel vyvěšování pro obyvatelstvo i pro úřady a dalších problémů podobného rázu.

Poznámky:

- /1/ Viz autorův článek Die Flaggen der neuen Bundesländer am Tag der Einheit. Eine Dokumentation. Flaggenforum č. 2, s. 62-65. Zde otiskujeme pouze jeho kresby.
- /2/ Verfassungsgesetz zur Bildung von Ländern in der DDR -Ländereinführungsgesetz - z 22.7.1990, GBl. I č. 51, s. 955.
- /3/ Měpa vznikla na základě údajů z této literatury: Atlas zur Geschichte, sv. 2, Gotha/Leipzig, Haack 1975, s. 69 a Der Fischer Weltalmanach 91, Frankfurt a.M., Fischer Taschenbuch 1990, s. 263.
- /4/ O zemských symbolech z let 1945-1952 viz Vexillologie č. 53, s. 1107-1118. Dnešní stav předpokládá znalost údajů onoho článku, na který nevazuje.
- /5/ Gesetz über die Hoheitszeichen des Landes Brandenburg -Hoheitszeichen-Gesetz /HzG/- z 30. 1. 1991, GVOBl. für das Land Brandenburg č. 4, 10. 4. 1991, s. 26.
- /6/ Gesetz über die Hoheitszeichen des Landes -Hoheitszeichen-Gesetz- z 29.1.1991, GVOBl. für Mecklenburg-Vorpommern č. 2 ze 7. 2. 1991.
- /7/ Gesetz über Wappen, Flaggen und Siegel z 29.1.1991, GVBl. LSA 1/1991 z 31. 1. 1991.
- /8/ Verordnung ze 4. 4. 1924, čl. 1.
- /9/ Svá pozorování shrnul E. Günther v rozsáhlém pojednání, které má vyjít ve The Flag Bulletin.
- /10/ Gesetz über die Hoheitszeichen des Landes Thüringen z 30. ledna 1991, Gesetzesblatt für das Land Thüringen č. 1 z 31. ledna 1991, s. 1.
- /11/ Vyobrazení přinesl např. zeměpisný časopis Lidé a země, 1981, č. 4, s. 188.
- /12/ O. Neubecker - W. Rentzmann: 10 000 Wappen und Embleme von Staaten und Städten. München, Battenberg Verlag 1989, s. 166.
- /13/ G. Mattern: Flaggen in mitteldeutschen Ländern. Jahrbuch des Heraldischen Vereines "Zum Kleeblatt" 1970/71, sv. 8/9, s. 89.
- /14/ Verordnung zur Ausführung des Gesetzes über die Hoheitszeichen des Landes Thüringen /AVHz/ vom 11. April 1991, GVOBl. für das Land Thüringen č. 7 z 26.4.1991, s. 70-77.

K ZÁKLADNÝM VEXILOLOGICKÝM POJOMOM

K príspevkom uverejneným na str. 1492 - 1499 Vexilotogie č. 76 považujem za vhodné prejaviť zássadný súhlas s triedením a aplikáciou pojmov tak, ako ich zastáva dr. Zbyšek Svoboda. Pri praktickej neexistencii vexilotologickej literatúry v slovenčine a prí značnej rozkolisanosti v tejto terminológii bolo potrebné pre pripravovanú publikáciu o mestských erboch a vlajkách na Slovensku fixovať základné termíny s použitím v slovenčine používaných resp. udomácnených výrazov vzťahujúcich sa na vexilá.

Slovom vexillum označujeme "vztyčený alebo zavesený kus textilu /papieru, plechu, kože apod./ so signálnou funkciou". Táto definícia je veľmi široká a nenárokuje si všeobecné užnanie alebo platnosť. Takéto vexilá sa delia na viaceré druhy podľa kritérií vyznačených v tejto tabuľke:

Počet vyhotovení vexila	Upevnenie vexila		
	pomocou stožiara	len lankom	na priečne rahno
neobmedzený	vľajka krátkavaľajka		korúhev
jedno /unikát/			práporová korúhev
			zástava krátkazástava
			prápor

Ďalším kritériom je obsah listu vexila, ktorý môže byť

- pruhový /obyčajný/
- erbový
- erbový a pruhový.

Spomenutá publikácia Ministerstva vnútra a životného prostredia Slovenskej republiky bude obsahovať tabuľky s vyobrazeniami, ktoré tu reprodukujeme na str. 1615.

V tabuľke 1 dolu je vľajka mesta, v tabuľke 2 sú

- hore: erbová vľajka,

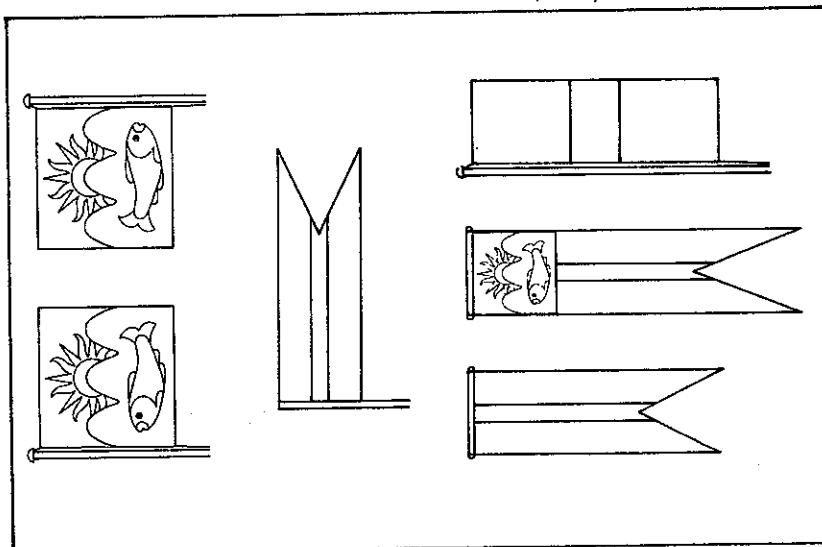
- v strede: zástava,

- dolu:

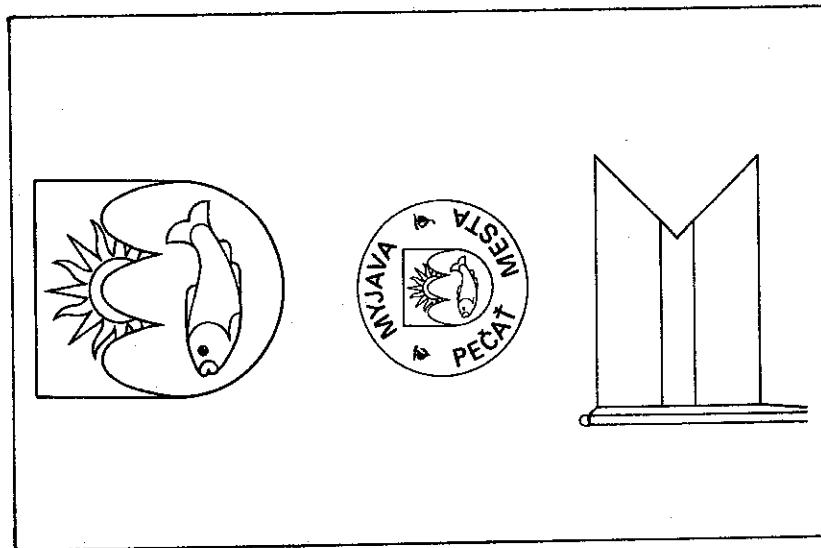
- a/ pruhová korúhev,
- b/ erbová a pruhová korúhev,
- c/ krátkavaľajka.

V tabuľke 2 sú takto exemplifikované viaceré varianty vexíl, pre ktoré boli určené nazvania /termíny/ odvodene z vyššie uvedeného kriteriálneho triedenia.

Tab. 2

Tab. 1

Mgr. Pavel Fojtík

20. VÝROČNÍ ČLENSKÁ SCHŮZE VEXILOLOGICKÉHO KLUBU

V poněkud netradičním červnovém termínu - 22. 6. 1991 - se již po dvacáté sešli členové Vexilogického klubu na své výroční schůzi. V zasedací síni Vojenského muzea na Žižkově se shromázdilo 23 osob. Přítomný krátce uvítal místopředseda klubu PhDr. Zbyšek Svoboda.

Úvodním bodem programu byla zpráva o činnosti klubu v r. 1990, kterou přednesl mgr. Pavel Fojtík. Poukázal v ní na některé problémy, se kterými se výbor potýká v současné době. Na prvním místě jde o personální obsazení výboru. Ze členů zvolených na minulé výroční schůzi přestali z rodiných či pracovních důvodů ve výboru pracovat Pavel Pejcha a ing. Ladislav Hnát; počátkem letošního roku náhle zemřel ing. Michael Kroupa, CSc. /jeho památku uctili přítomní vexilogové minutou ticha/. Pro úplnost je nutné uvést, že v závěru schůze požádal výbor o uvolnění z funkce Milon Purš. Při dlouhodobé neúčasti ing. Jaroslava Martykána /služebně pobývá v zahraničí/ se výbor nachází v nezáviděně hodné situaci. I když byl počátkem roku kooptován Josef Hubka, je i tak počet členů výboru nedostatečný. Výbor proto hledá aktivní spolupracovníky, kteří by se pravidelně mohli zúčastňovat jeho práce a schůzí. Zejména je zapotřebí najít nového výtvarného spolupracovníka pro vydávání Vexilogie. Mgr. P. Fojtík dále ve zprávě zrekapituloval publikační činnost klubu v r. 1990 /kromě 4 čísel Vexilogie a Vexilogického devoisu vydal klub publikaci Odborné výrazy a stylistické konstrukce používané ve vexilogii/ a upozornil na výrazný nárůst cen papíru, polygrafických prací, ale i poštovného do zahraničí /a na chystané zvýšení vnitrostátních poštovních poplatků/, což při stávající výši členských příspěvků činí značné potíže. V té souvislosti připomněl, že řada členů klubu nezasílá včas kontrolní ústřížky složenek ani neoznamuje včas změny adres. To značně komplikuje a zbytečně zatěžuje organizační práci početně malého výboru. Ve zprávě byla dále opět zmíněna možnost uspořádání mezinárodního vexilogického kongresu v ČSFR, přičemž bližší z navrhovaných termínů /1993/ je nereálný.

Po vyslechnutí výroční zprávy bylo projednáno několik organizačních záležitostí. Vexilogický klub podal v tomto roce žádost o přijetí do FIAV. Výbor navrhl delegovat na zasedání FIAV, které by o přijetí mělo rozhodnout, ing. Jiřího Tenoru. Přítomní členové klubu tento návrh jednomyslně schválili. Členská schůze dále změnila článek IV stanov, týkající se spolupráce se zahraničím /byla vypuštěna část textu "...zejména ze socialistických zemí. Jsou to tzv. zahraniční spolupracovníci."/.

V další části schůze si přítomní prohlédli expozici muzea, především vystavené vexilogické exponáty. Ukázky doprovodil odborným výkladem dr. Z. Svoboda.

V tradiční části schůze věnované novinkám vystoupil dlouholetý zahraniční spolupracovník Roman Klimeš, který

krátce pohovořil o nové podobě kambodžského znaku, informoval o jednání s archivářem hl. města Prahy dr. Ledvinkou, které se týkalo odborného popisu pražské vlajky, a předložil údaje o státních symbolech Karpatské Ukrajiny z r. 1939. V kinosále muzea pak R. Klimeš promítal diapozitivy s některými méně známými státními symboly. Přednáška sice neposkytla žádné skutečné novinky, přesto byla přínosem zejména pro začínající vexilogovy a vitaným zpestřením pro ty zkušené.

V diskusi vyslechli členové klubu šestnáct krátkých příspěvků, ze kterých vyjímáme zejména vystoupení redaktora Vexilogie ing. Aleše Brožka o problematice přípravy klubového zpravodaje a o jeho účasti v komisi, která posuzovala návrhy na novou vlajku Ústí nad Labem a vlajky městských obvodů Něštěmice a Severní terasa. Ing. Petr Exner pohovořil o vexilogické výzdobě v Hradci Králové v době konání sympózia k výročí bitvy u tohoto města. Předseda klubu doc. dr. Ludvík Mucha, CSc., informoval o návštěvě tajemníka FIAV pro kongresy R. Bartletta v Praze a o jednání s ním. Zajímavé bylo i vystoupení Kamilly Kopřivové, která členy klubu seznámila s činností Pragflagu, jedné z prvních soukromých firem zabývajících se výrobou vlajek.

Z plánovaného programu se bohužel neuskutečnila přednáška dr. Vladimíra Baara a návazně plánovaná diskuse o problematice československého vexilogického názvosloví. Přednášející se v termínu schůze nemohl dostavit do Prahy. Výbor klubu počítá s touto tematikou pro příští schůzi. 20. výroční členská schůze skončila kolem 18. hodiny.

Ing. Jiří Tenora

ZPRÁVA O 14. MEZINÁRODNÍM VEXILOLOGICKÉM KONGRESU

Barcelona, hlavní město Katalánska, byla od 30. 6. do 5. 7. 1991 dějištěm 14. mezinárodního vexilogického kongresu. Katalánští přátelé sdružení v Associaci Catalana de Vexilología, v prvé řadě Anna Maria Galánová, Sebastià Herreros a Jordi Perez, připravili pro účastníky nejen velice dobré pracovní prostředí /velký sál, promítání diapozitivů nebo filmů, simultánní tlumočení přednášek, předpokoj pro soukromé rozhovory a prodej či výměnu knih/, nýbrž i vysokou společenskou úroven.

O kvalitu přednášek se už museli postarat účastníci sami. 27 řečníků, tedy téměř každý druhý, se vystřídal za pultem, aby se podílili o výsledky svých výzkumů, o plody svých úvah.

O vlajkách patřících současnosti nebo nedávné minulosti mluvili M. Lupant /Od Nových Hebrid po Vanuatu - vexilogický výlet/, J.M. Purcell /Vlajky menších měst v Ohio/, J. Tenora /Služební vlajky a výsostné značky leteckých ozbrojených sil armád bývalé Varšavské smlouvy/, R. Klimeš /Symbols Macao/, A. Rodriguez /Barcelonské vlajky/, W. Smith /Francouzské spojenství a jeho symboly/, R.C. Strachan /Severoaustralské vlajky/ a J. Creixell /Pрапор Кatalanistické unie/.

Teoreticky laděné byly příspěvky M. Faula /Budoucnost vexilologie/, W.G. Cramptona /Genera vexillorum: Filogeneze vlajek/, C.C.de Rhama /Vlajky, klobouky a čapky/ a B. Nicollse /Signalizační vlajky od Trafalgaru po současnost/, spíš prakticky pak ukázky S. Gibertiho /Vexilogie a informatika/.

Četné byly přednášky o starodávných praporech. A. Ziggito napsal text o praporech Serkamské kroniky z 2. pol. 14. století, který přednesl M. Gibeletini. Dále vystoupili: A. Manzano /Prapor Rodrigo Diase de Vivar/, J. Izquierdo /Vlajky čtvrtí města Ciudad Rodrigo/, A. Brožek /Prapory krajů Čech/, L. Sorando /Trofeje ukořistěné Španěly během války za nezávislost 1808-1814/, M.J. Sastrová /Prapory předhispánské Ameriky: Plátno z Tlaxcally/, A. Beblowski /Několik obrázků z dějin polské státní symboliky/, jakož i R.M. Martinová a S. Herreros /Standarta sv. Oty/.

Zvláštní skupinu tvořily příspěvky externích expertů, zabývající se dvou událostí současné Barcelony. J.M. Trias hovořil o tom, jak navrhoval značku pro olympijské hry 1992, J. Mariscal zase o Cobi, olympijském maskotu. A. Sanchez vyličil tvorbu vlajky 14. mezinárodního vexilogického kongresu.

G. Cahill uspořádal pravou vlajkovou show: šest řečníků, účastníků kongresu, představilo téměř ve formě dialogu pět vlajek, které drželo dalších šest účastníků, jako připomínku na oslavu 13. výročí americké nezávislosti z roku 1788.

Seminář "Vexilogie a nové technologie" se měl zabývat využitím počítačů pro naše účely. Zůstal na povrchu věcí, takže se nezmohl na doporučení, natož usnesení. Pro nedostatek času odpadl seminář "Budoucnost FIAV".

Kongres byl jako vždy vítanou příležitostí uspořádat i valné shromáždění FIAV. Zatímco společnosti Francie a jižní Afriky byly přijaty bez větší diskuse, způsobila pozdní přihláška Vexilogického klubu potíže právního řádu. Všichni byli sice pro přijetí našeho klubu, nikdo však nechtěl porušit stanovy federace, které jasně stanoví šestiměsíční lhůtu pro podání přihlášky. Po dvouhodinové snaze najít přijatelné řešení byl konečně jednomyslně přijat kompromisní návrh, jehož podstatou je: Vexilogický klub je přijat okamžitě, členských práv nabude ale až na 15. kongresu. Přesto vložka Vexilogického klubu zdobila velký sál po celou dobu konání kongresu.

FIAV odmítla návrh V.A. Sokolova tlumočeného tajemníkem pro kongresy uspořádat příští kongres v Moskvě a rozhodla se drtivou většinou pro Curzych. Švýcaři neznačili, že by se kongres mohl konat v květnu nebo září 1993. H.R. Boudin a R.G.C. Bartlett byli potvrzeni ve svých funkčích předsedy a tajemníka pro kongresy. W. Smith už nekandidoval na funkci generálního tajemníka, na jeho místo byl zvolen Švýcar E. Dreyer.

Vyvrcholením kongresu byl slavnostní banket v pětihvězdičkovém hotelu Ramada Renaissance, který se konal 5. července večeř. Po aperitivu, večeři, kulturní vložce zpěváckého a tančního souboru a po slavnostních projevech byl W.G. Crampton vyznamenán "Vexillonem" za bohatou publicistickou činnost a W. Smith obdržel čestné plakety katalánské společnosti a mezi-

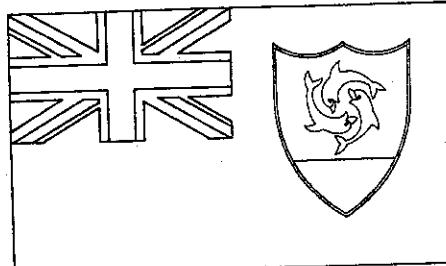
národní federace vexilologických společností.

Předáním vlajky FIAV - která je ostatně tmavomodrá, nikoliv barvy vlajky Spojených národů - příštím pořadatelům, představitelům švýcarské vexilologické společnosti, byl 14. kongres zakončen.

NOVÉ VLAJKY

ANGUILLA

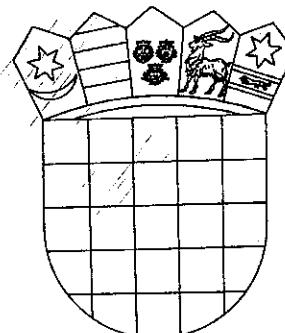
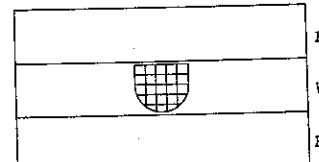
Dne 30. května 1990 byla zavedena nová vlajka tohoto malého karibského ostrova /88 km² a kolem 6 600 obyvatel/. Ve vlající části modré britské služební vlajky Blue Ensign se objevil anguillský znak. Ten tvoří tři oranžoví delfíni s bílýma očima stojící do kruhu v bílém štítu. Pata štítu je tyrkysově modrá, štít je zlatě rámován a na výšku zabírá 2/3 výšky vlajkového listu, jenž má poměr stran 3:5. /Dopis z Foreign and Commonwealth Office v Londýně z 18. dubna 1991/

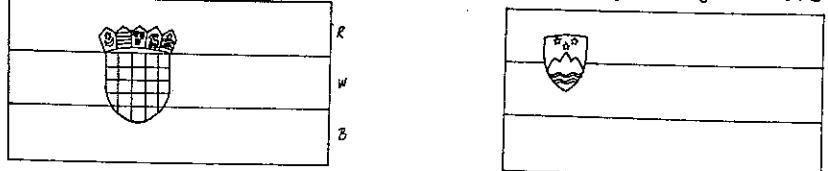
RK

JUGOSLÁVIE

Současná politická situace v Jugoslávii a snaha některých republik o větší nezávislost se projevila i ve změnách chorvatské a slovinské vlajky. Bohužel dosud nemáme oficiální dokumenty, a tak kresby, které v tomto čísle Vexilogie otiskujeme, jsou jen přibližné a opírají se především o televizní záběry. Chorvatská vlajka se změnila již 25. července 1990, kdy pěticípou hvězdu na červenomořské vlajce vystřídal bíločervený šachovaný štít /viz horní obr./. Tato vlajka zřejmě připomínala symboly užívané ustavovci, a proto došlo 22. 12. 1990 k její další modifikaci. Spolu s ní se změnil chorvatský znak. K pětadvacetkrát šachovanému štítu přibyla znaková koruna tvořená pěti štíty: stříbrný srpek měsíce naležato a zlatá šesticípá hvězda nad ním ve světle modrém štítu /Záhřeb a okolí/, dvě červené břevna v modrém štítu /Dubrovnik/, tři zlaté korunované lví hlavy ve světle modrém štítě /Dalmácie/, zlatý kozel s červenými rohy a kopyty na modrém štítě /Slavonsko/. Oproti štítu na vlajce z 25. 7. 1990 je nyní štít větší, zasahuje i do modrého pruhu a zna-

kové koruna leží v červeném pruhu. Zdá se, že štít není uprostřed vlajkového listu, ale blíže k žerdi. V Slovinsku byla nová vlajka vztyčena až 25. června 1991 poté, co slovinský parlament vyhlásil nezávislost republiky. Vlajku tvoří

tři vodorovné pruhy, bílý, modrý a červený. Blíže k žerdi je na bílý a modrý pruh vyšit nový slovinský znak: bílé trojvrší na modrému štítě, jenž je od paty štítu oddělen dvěma modrými zvlněnými proužky. Nad trojvrším jsou tři zlaté šesticípé hvězdy. Trojvrší se objevovalo již v předchozím slovinském znaku i v návrzích na slovinský znak z let 1944-1947. abr

BRITSKÉ INDICKOCEÁNSKÉ TERITORIUM

U příležitosti 25. výročí vzniku BIOT vyšly pro toto území 8.11.1990 dvě poštovní známky s barevným vyobrazením nově vytvořených symbolů souostroví: vlajky /hodnota 20 p/ a znaku /24 p/; na aršíku /1 AUD/ je mapa teritoria. Heslo na stuze znaku je však na rozdíl naší informace /Vexilologie č. 80, s. 1585/ napsáno na dvou řádcích a zní IN TUTELA NOSTRA LIMURIA /Limurie v naší správě/, což potvrzuje i královský výnos z 2. 8. 1990, kde je nový znak popsán. Vlajka je na známce vyobrazena tak, jako by měla poměr stran téměř 1:3. Ten je však 3:5 /na pevnině/ a 1:2 /na moři/. Kokosová palma ve vlající části připomíná místní dřevinu, jejíž plody byly v minulosti důležitým vývozním artiklem, modrobílé zvlněné pruhy vody Indického oceánu, britská koruna přímou správu Velké Británie a Union Jack v kantonu je obecným symbolem statutu britského závislého území, který ostrovy mají. Teritorium má plochu pouze 60 km^2 /ovšem s nárokkem na $55\,000 \text{ km}^2$ plochy oceánu/ a je zde jen posádka americké vojenské základny /civilní obyvatelstvo bylo přesídleno na Mauritius/. Limurie je jméno bájněho zmizelého kontinentu, který měl existovat v této oblasti a jehož pozůstatky mají být právě ostrovy Britského indickooceánského teritoria.

lm

SOVĚTSKÝ SVAZ

Ázerbájdžán. Vedoucí stálého zastoupení Ázerbájdžánské republiky v Moskvě M. Ačajev vysvětluje symboliku hvězdy na nové ázerbájdžánské vlajce slovy: "Osmicípá hvězda zde nemá náboženský charakter, ve skutečnosti jsou to dvě čtyřcípé hvězdy. V ázerbájdžánské mytologii osmicípá hvězda připomínala hvězdu Sirius.". /Krasnaja zvezda ze 4. 4. 1991./ IMK

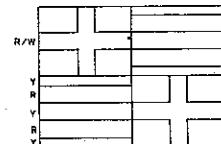
Tatarsko. V polovině srpna 1991 byla schválena vlajka a znak Tatarstanu. Vlajka je červená a u žerdi má dva svislé pruhy, modrý a bílý. Na modrém pruhu je červená pěticípá hvězda a bílý půlměsíc.

ANB

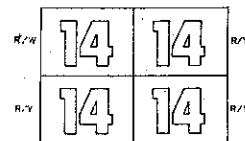
Rusko. Nejvyšší sovět Ruské federace schválil na svém zasedání 22. srpna 1991 novou vlajku. Stává se jí historická ruská trikolóra se třemi vodorovnými pruhůmi, bílým, modrým a červeným. Na statisícovém mítingu před budovou ruského parlamentu v Moskvě to oznámil ruský prezident B. Jelcin. Tím se nahrazuje do savadní vlajka RSFSR. 1m

14. MEZINÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES

Vexilogický kongres bez vlastní vlajky je už nemyslitelný. Ani tentokrát nebyla tradice porušena. Autor vlajky A. Sanchez se inspiroval barcelonskou městskou vlajkou /obr. 1/, která opakuje městský znak. Je čtvrcená, 1. a 4. pole ukazují svatojiřský kříž, 2. a 3. pole pak katalánské barvy v různých sestavách. Převažuje řešení o dvou červených pruzích na žlutém poli, ojediněle jsou vidět i pole vlajková o čtyřech červených pruzích nebo o dvou svislých v téže barvě. Svatý Jiří je patronem Katalánska. Do kongresové vlajky /obr. 2/ byly převzaty pouze barvy polí, 1. a 4. jsou bílá, 2. a 3. žlutá. Ta jsou pak doplněna červenou a rabskou čtrnáctkou. Vlajka tím spojuje symboly Barcelony /čtvrcený list a barvy polí/, Katalánska /červená a žlutá/ a kongresu /14/. Vévodila v obrovských rozměrech celému zasedání a jako stolní vlaječka /10 x 15 cm/ se stala suvenýrem pro účastníky kongresu. jt

Obr.1

Obr.2

ODDÍL KOPANÉ TJ POTRAVINY PLZEŇ

Při příležitosti 74. výročí založení S.K. Sparta Plzeň, jehož pokračovatelem je právě fotbalový oddíl Tělovýchovné jednoty Potreviny Plzeň, schválil výbor oddílu 28.5.1991 používání vlastního praporu při různých slavnostních příležitostech /valná hromada, tradiční Trnkův memoriál apod./. Prapor /původně navrhovaný jako vlajka/ se skládá ze dvou částí: historické a novodobé. Současnost znázorňuje svislý zelený pruh v žerdové části o šířce rovnající se 1/3 délky listu a představuje zelený travnatý povrch, který byl na hřiště položen teprve v lonském roce. Žlutý fotbalový míč určuje druh sportu a je umístěn v 1/3 od horního okraje. Jeho průměr se rovná 1/3 šířky listu. Bílý letopočet "1917" informuje o roce založení Sparty Plzeň. Bohatou historii oddílu připomínají ve vlající části listu tři stejně široké podélné pruhů /červený, bílý, červený/ a žluté "S", které je vysoké 2/3 šířky listu. Jde o prvek, který se objevil již na prvním odznaku plzeňské Sparty. Písmeno "S" symbolizuje nejen původní název Sparta /užívaný od 28.5.1917 do r. 1952/,

ale i pozdější název Slovoj. Plzeňskou příslušnost hlásí užití výhradně plzeňských barev /bílá, žlutá, zelená, červená/. Prapor má poměr stran 3:5 a zatím jediný exemplář má rozměry ca 140 x 84 cm. Pro letopočet byly použity nažehlovací číslice o výšce 9 cm. Na rukávu praporu jsou přišita dvě poutka a lze ho užít i jako vlajky. Autorem praporu je člen výboru oddílu ko-
pené Karel Černý /člen našeho klubu, pozn. red./.

KČ

NOVÉ STÁTNÍ ZNAKY

POLSKO

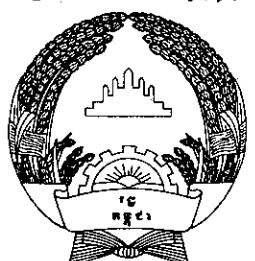

Dne 29. prosince 1989 schválil sejm delší úpravu polské ústavy z roku 1952 včetně změny názvu země /vy-
puštěno slovo "lidová"/ a přidání královské koruny na hlavu orlice ve státním znaku. Dne 9. února 1990 byl psak schválen zákon měničí před-
pisy o znaku, barvách a hymně Pol-
ské republiky a 22. února byla o-
tištěna kresba nového znaku v ba-
revné příloze Dzienniku ustaw. Pol-
ským znakem je tedy stříbrná orlice
se zlatou královskou korunou na
červeném štítě. Od kresby znaku za-
vedeného v r. 1927 se liší pouze v
detailech. Z nich je nejvíce petrná
úprava hvězdicového zakončení peri-
zonie a absence zlaté obruby štítu.
Opětné posazení koruny na hlavu or-
lice připomíná skutečnost, že Polsko postupně získává úplnou
suverenitu. Razítka, štíty a úřední tabule se starým znakem se
mohou užívat do konce r. 1992. Ostatní úřední dokumenty a hla-
vičkové papíry se smějí vydávat do 31.12.1995. /Dziennik ustaw
Rzeczypospolitej Polskiej č. 10, 22.2.1990, částka 60, s.110./

abr

KAMBODŽA

Vexilogický svět znal poměrně brzy popis nového kambodžského znaku, protože byl uveden v kapitole 9 /Státní znak, státní vlajka, státní hymna a hlavní město/ a článku 87 nové ústavy z 30. dubna 1989. Ta poněkud neheraldicky uváděla, že "státní

znak má kulatý tvar a červený podklad se zlatými rýžovými klasy, které jej ohraňují. Červená stuha překrývá spodní část klasů a uprostřed nese zlatý nápis Rattha Kambujā /Kambodžský stát/. Zlatá kniha ústavy je otevřená a spočívá na rýžových stvolech. Zpola viditelná horní část ozubeného kola se sedmi zuby se opírá vpředu o zlatou knihu. Nad ozubeným kolem uprostřed pole ohrazeným rýžovými klasy je zobrazen zlatý Angkor Wat s pěti věžemi". Kresbu znaku uveřejňujeme až po dvou le-

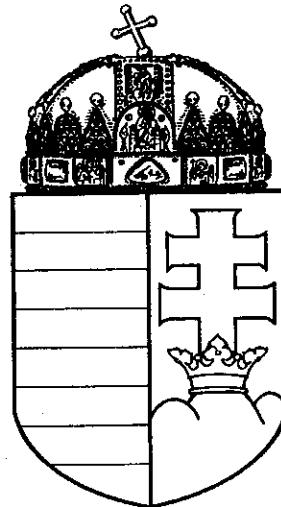
tech od vydání ústavy jen díky tomu, že se do rukou našeho kolegy R. Klimeše dostala bankovka v hodnotě 900 riél z r. 1990, na níž je znak vyobrazen. Oproti popisu v ústavé je na bankovce ve znaku navíc slunce s jedenácti paprsky nad rozevřenou knihou. /Za překlad khmerského textu ústavy děkujeme dr. J. Šramovi./

abr

MAĎARSKO

Stejně jako Polsko se i Maďarsko vrátilo ke starému znaku. Stalo se to 3. července 1990, kdy po řadě diskusí na veřejnosti přehlasovali přívrženci starého uheršského znaku v parlamentu poslance, kteří prosazovali Kossuthův znak /bez koruny sv. Štěpána/. Pro historický znak bylo 258 poslanců, pro Kossuthův pouze 20 a 35 se hlasování zdrželo. Přijatý staronový znak má tedy polcený štít. V heraldicky pravé části je znak Dolních Uher /červeně a stříbrně sedmkrát dělený/, v levé části Horních Uher /v červeném štítu zelené trojvrší se zlatou korunou, z níž vystupuje stříbrný patriarchální kříž/. Nad štítem je koruna sv. Štěpána se římským křížem, který údajně má připomínat skutečnost, že Maďari raději korunu ukryjí, než aby ji předali samovládcům. Dvojitý kříž se užíval na mincích již za uheršského krále Bally III. /1172-1196/ a pochází z Byzance. Na začátku 16. století vznikla legenda, že břevna připomínají řeky Dunaj, Tisu, Drávu a Sávu, zatímco trojvrší se interpretuje jako Tatra, Mátra a Fatra teprve od 17. století. /Magyar Kozlöny z 11.7.1990, s. 1381-1382; Frankfurter Allgemeine Zeitung z 6.2.1990; The Flag Bulletin, 21, 1991, č.1, s. 17-18./

abr

BARMA

Dne 27. května 1989 se změnil úřední název Barmy ze Socialistickej republiky Barmský svaz na Barmský svaz. V souladu s tím byla během následujících měsíců odstraněna ze stuhy, která je ve státním znaku, slova Socialistická republika /Pyijtchaunsu Shoušelis/, takže prostřední část stuhy je nyní prázdná. RK

SOVĚTSKÝ SVAZ

Tatarsko. Zatím máme k dispozici pouze stručný popis nového tatarského znaku: Na modrému podkladu je slunce, půlměsíc a pěticípá hvězda. Ty ohraňují liliové květy a klasu. Znak doplňuje nápis TATARSTAN a datum vyhlášení nezávislosti /30. srpna 1990/. ANB

VEXILOLOGICKÁ LITERATURA

Romen Klimeš: Änderungen und Ergänzungen. Flaggen, Wappen und Siegel. /Bonn/, vlastním nákl. 1986 - 1990.

Koncem loňského roku ukončil náš spolupracovník R. Klimeš vydávání již pátého ročníku volných listů se změnami z oblasti vexilotologie a státní heraldiky. Pro odběratele těchto materiálů současně připravil užitečnou pomůcku, čtyřstránkový rejstřík k dosud vydaným 121 listům. Jejich úprava se během let ustálila na názvu území, dostatečně velké černobílé kresbě vlajky, znaku či pečeti, popisu, údaji o datu zavedení a použité literatuře. I když mnohý list bývá později nahrazen novým listem s přesnější kresbou, vydávání těchto materiálů má opodstatnění, protože o změnách informuje rychleji než kterýkoliv vexilotologický zpravodaj.

abr

Bernhard Wördehoff: Flaggenwechsel. Ein Land und viele Fahnen. Berlin, Siedler Verlag 1990. 105 s., 3 bar. a 11 čb. obr. ISBN 3-88680-314-7 DEM 20,-

Útly svazek líčí ve 12 kapitolách pohnuté dějiny německých barev a spory, které vyvolávaly, především při zrodu císařství v minulém století a po obou porážkách ve světových válkách. Doby střetů však nyní patří minulosti, německá jednota se v r. 1990 vytvořila ve znamení černé, červené a zlaté. Knížka, kterou napsal jednašedesátnáctý žurnalista, je čitvě napsána, je poučná, aniž by byla suchopárná.

jt

Flags of the world. Washington, National Geographic Society 1990. Vlajková tabule o rozměrech 50,3 x 68,0 cm, cena neuved.

The National Geographic Atlas of the World uvádí u geografického textu všech svých vydání vlajky nezávislých států světa a jejich změny registroval i ve všech dosud vydaných ročních doplnících 5. vydání atlasu. Nyní vyšla v National Geographic Society vlajkové tabule, jež obsahuje soubor těchto vlajek v počtu 172 v dobré barevné reprodukci a v zachovaném poměru stran. Vyobrazení přehlédl Smithův Flag Research Center ve Winchesteru. Tabule je aktualizována asi ke konci roku 1990, poněvadž již obsahuje staronovou vlajku Beninu a u vlajky NDR je poznámka "před sjednocením"; bulharská vlajka však dosud nese znak i s hvězdou. Vyobrazené vlajky mají charakter "státních" vlajek, obsahují tedy i státní znak, pokud taková varianta existuje. Palaušská vlajka není zařazena, třebaže vlajky Mikronésie a Marshallových ostrovů reprodukovány jsou; také Tajvan schází, přestože Severní Kypr zařazen je. Vlajka Dánska vybíhá do dvou, vlajka Islandu do 3 cípů. Polská vlajka má uprostřed bílého pruhu nový polský státní znak, vlajka Monaka je bílá se státním /knížecím/ znakem uprostřed. Hvězda na vlajce Burkiny a Kamerunu je menší, než ji kreslíme u nás. Znak na vlajce Rovníkové Guineje je od středu vlajkového listu posunut poněkud směrem k žerdi, takže je poměrně blízko hrotu modrého trojúhelníka. Nezávislý samojský stát je popsán jako Západní Samoa, pro Pobřeží slonoviny se respektuje tamní ne-

smyslné přání a stát je označen francouzským názvem Cote d' Ivoire, nikoli tradičním anglickým Ivory Coast.

lm

C. Jackson: Flags of Non-Independent Peoples. Melbourne, /Flag Society of Australia/ 1990. Vlajková tabule o rozměrech 42,1 x 59,2 cm, cena AUD 11,- /nesložený výtisk AUD 13,-/

Vyobrazeno je 82 vlajek, které jsou v titulu publikace označeny za symboly závislých, dosud nesvobodných národů. V poznámce se uvádí, že autoři tyto vlajky pouze registrují, ale že stát příslušných zemí nevyjadřuje jejich mínění. Najdeme zde např. vlajky Západní Sahary, Palestiny, Eritreje či Zufáru, tak národní či dřívější vlajky některých republik SSSR, vlajky Slovenska, Slovinska, Srbska, Kosova i Lužice, ale i vlajky Skotska, Walesu, Mikronésie, Niue apod. Název tabule není tedy z našeho hlediska, kdy očekáváme spíše výhradně autonomistické a separatistické vlajky, zcela výstižný. Po stránce vexilologické jde o zajímavou informaci, obsahující někdy skutečné novinky. Na připojené mapě světa jsou všechny uvedené vlajkové země lokalizovány. Barevný tisk na křídovém papíru je technicky dokonalý a prodejní cena tomu také odpovídá. Konzultanty nebo spíše spoluautory díla byli členové FSA R.Bartlett a J. Edwards, zatímco C. Jackson se podílel hlavně na koncepcí a výtvarném provedení publikace.

lm

Michael A. Faul: The story of Africa and her flags to color. Santa Barbara, Bellerophon Books 1990. /56/s., il. USD 3,50

Další z řady "coloring books" je opět věnován vlajkám /předtím to již byly např. svazky Flags of the American revolution, Russia and Bear Flag či Early California and her flags/. Její autor M.A.Faul, jednatel britské vexilologické společnosti, se nejprve zabývá vlajkou Organizace africké jednoty a poté vlajkami 52 afrických států. V textu je kromě stručného historického vývoje jednotlivých zemí popis vlajky a vysvětlení symboliky barev, takže dětský čtenář si podle popisu může černobílou kresbu vlajky snadno vybarvit a snadněji si ji zapamatuje. Předností je dostatečně velká kresba vlajky /délka dosahuje 14 cm/. Vexilologický text i kresby obsahují minimum chyb, za zmínku snad jen stojí příliš široký pruh na vlajce Beninu /navíc vlajka není popsána/ a nepatřičná kresba krokodýla na vlajce Lesotha.

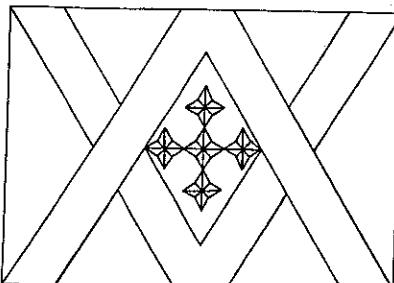
abr

ZÁNIK MADRIDSKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

Ve Vexilogii č. 63, s. 1263 jsme informovali o založení třetího španělského spolku - Instituto Madrileño de Vexilología, který se později přejmenoval na Asociación Hispánica de Vexilología y Heráldica /Vexilologie č. 72, s. 1416/. Zdá se, že spolek byl pouze rouškou pro vydavatele odborného časopisu Morarra. Jak mi sdělila bývalá předsedkyně María José Sastrová, časopis přestal vycházet, spolek nevyvíjel v poslední době činnost a tiše a nenápadně se rozpadl. Tím přestaly platit i vlajky společnosti.

jt

VEXILOLOGICKÁ SPOLEČNOST JIŽNÍ AFRIKY /SAVA/

Na africkém kontinentu konečně působí vexilogická společnost. Sdružuje vexilogovy z JAR, Namibie i Mosambiku. Již na 1. schůzce 8. 11. 1990 se diskutovalo o možné podobě vlajky společnosti. Navrhlo se, aby aspoň jedna její barva se vyskytovala ve státních vlajkách jižní Afriky. Vlajka byla schválena v prosinci 1990. Je modrá se zlatou krokvicí, která má seříznutý hrot a svými rameny se dotýká horního krokvice. V kosočtverci chráněném rameny krokvic je pět bílých čtyřcípých hvězd, připomínajících Jižní kříž. Zlatá krokvice symbolizuje vexilogií a bílá jižní Afriku. Ramena krokvic jsou široká 1/5 šířky listu. Poměr šířky k délce vlajkového listu je 2:3. Vlajku navrhl F. G.Brownell. Spolu s A.Tindalem a B.Berryem tvoří výbor společnosti. Ta má zatím 21 členů, vydále 1. číslo zpravodaje SAVA Newsletter a připravuje ročenku.

abr

SUMMARY

The leading article by J.Tenora deals with the arms and flags of the five new Länder at the time of their incorporation into the Federal Republic of Germany and afterwards. Z.G.Alexy informs about the preparation of an official publication on Slovak municipal arms and flags and explains how he solved the problems of vexillological terminology in Slovak language. P. Fojtík gives a report of the AGM in the Military Museum in Prague on 22 June 1991 where 23 vexillologists were present. He stresses the problems which must be solved by the committee: paper and printing price increase, few active members in the committee, the absence of chief artist for the club periodical. J. Tenora brings his personal memories of the 14th congress for vexillology in Barcelona. The regular section "New Flags" is devoted to Anguilla, Yugoslavia, the British Indian Ocean Territory, the Soviet Union /the red flag of Tatarstan with two vertical stripes of blue and white and with a red five-pointed star and a white crescent on the blue stripe is reported/, the flag congress flag and the soccer club flag of Plzeň. The section "New State Arms" mentions the symbols of Poland, Cambodia, Hungary, Burma, and the Soviet Union. The issue is concluded with 5 book reviews.

VEXILOLOGIE - zpravodaj Vexilogického klubu při Obvodním kulturním domě v Praze 3, Seifertova ulice 53, 130 00 Praha 3. Vychází neperiodicky a je určen pouze členům klubu. Toto číslo připravil ing. Aleš Brožek za spolupráce doc.dr. Ludvíka Muchy, CSc. Výtvarně spolupracovali Karel Černý, mgr. Pavel Fojtík, Roman Klimeš a ing. Jiří Tenora.

Srpen 1991

č.82